

Warszawa, 28-12-2023 r.

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Marcin Wiącek

VII.510.76.2022.KNK

Pan

Prof. Adam Bodnar

Minister Sprawiedliwości

Ministerstwo Sprawiedliwości

ePUAP

dotyczy:

VII.510.76.2022.PKR

DZP-V.670.65.2022

Szanowny Panie Ministrze,

w odpowiedzi na pismo Sekretarza Stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości z dnia 23 grudnia 2022 roku (znak: DZP-V.670.65.2022) Związek Zawodowy Tłumaczy Przysięgłych w Polsce przedstawił Rzecznikowi swoje stanowisko dotyczące zasadności podjęcia dalszych działań legislacyjnych w celu ułatwienia tłumaczom wykonywania pracy na rzecz wymiaru sprawiedliwości.

Rzecznik pozytywnie ocenia rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 16 października 2023 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie wynagrodzenia za

czynności tłumacza przysięgłego (Dz. U. poz. 2316), w którym znalazła się aktualizacja stawek wynagrodzeń dla tłumaczy, równocześnie istotna część uwag Wnioskodawców nadal pozostaje aktualna.

Wnioskodawcy, dostrzegając zmniejszenie się średniego czasu wydawania postanowienia o przyznaniu wynagrodzenia, **wskazują, że dalej kwestią niezwykle problematyczną jest średni czas mijający od momentu wydania postanowienia o przyznaniu wynagrodzenia do przekazania rachunku do oddziału finansowego.**

W korespondencji z Rzecznikiem Wnioskodawcy wskazali na przykład tłumaczki przysięgłej, której Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Fabrycznej dnia 10 stycznia 2020 roku zlecił wykonanie obszernego tłumaczenia na język rumuński wyznaczając 2-miesięczny termin. Pomimo, że tłumaczka wywiązała się ze swojego obowiązku i w toku postępowania zostało wydane postanowienie w sprawie przyznania wynagrodzenia, to na wypłatę wynagrodzenia czekała ponad 19 miesięcy (do daty sporządzenia pisma do Rzecznika).

Jak wskazują Wnioskodawcy, **zasadniczym problemem jest stosowanie reżimu prawnego dotyczącego biegłych do tłumaczy przysięgłych, podczas gdy rozwiązania, które wydają się racjonalne w stosunku do pierwszych, mogą być postrzegane jako krzywdzący formalizm w stosunku do drugich.**

Związek przedstawił Rzecznikowi krótkie uzasadnienie propozycji wyłączenia tłumaczy przysięgłych spod regulacji właściwych dla biegłych. Przede wszystkim Wnioskodawcy wskazują, że czynności tłumaczy przysięgłych wykonywane są w pełni na zlecenie sądu, nie na wniosek stron postępowania, jak zdarza się w przypadku biegłych, zaś sam tłumacz poprzez wykonywanie swojej pracy nie wnosi wartości merytorycznej w przedmiot rozstrzygnięcia sądu. W tym świetle tłumacz nie ma żadnej relacji ze stronami, zaś samo postanowienie o przyznaniu wynagrodzenia jest już tylko wynikiem kontroli poprawności rozliczenia przedstawionego przez tłumacza, a więc „arytmetyki wynikającej z rozporządzenia” i powinno być zaskarżalne wyłącznie przez

samego tłumacza. Dlatego też, zdaniem Wnioskodawcy, zasadne byłoby wydzielenie w przepisach norm dotyczących przyznawania wynagrodzenia za czynności tłumaczy przysięgłych, których nie sposób zrównać z czynnościami wykonywanymi przez biegłych. Patrząc z tej perspektywy wartym rozważenia rozwiązaniem byłoby zapewnienie możliwości zaskarżenia postanowienia o powołaniu tłumacza przysięgłego do czynności przez strony przy jednoczesnym uchyleniu możliwości zaskarżania przez nie postanowienia o przyznaniu tłumaczowi wynagrodzenia.

Rzecznik Praw Obywatelskich pragnie zwrócić uwagę, że tłumacz przysięgły pełni ważną rolę w postępowaniu sądowym. Od jego wiedzy i umiejętności często zależą dalsze czynności podejmowane przez sąd, co ma niewątpliwie wpływ na realizację konstytucyjnego prawa do sądu w rozsądnym czasie (art. 45 ust. 1 Konstytucji RP). Trzeba też podkreślić, że długotrwałe oczekiwanie na wypłatę honorarium za wykonane zlecenie godzi w prawo tłumaczy przysięgłych do wynagrodzenia oraz może zniechęcać kandydatów do wykonywania tego zawodu. Dlatego też podniesione przez tłumaczy przysięgłych zagadnienia zasługują na rozważenie.

W związku z powyższym, działając na podstawie art. 16 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2023 r. poz. 1058), zwracam się do Pana Ministra z uprzejmą prośbą o rozważenie podjęcia odpowiednich działań legislacyjnych i poinformowanie Rzecznika o zajęтым stanowisku.

Z poważaniem

Marcin Wiącek

Rzecznik Praw Obywatelskich

/-wydano i podpisano elektronicznie/